

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP QUẢN LÝ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN GIÁO VIÊN CÁC CẤP TỈNH VINH LONG

NGUYỄN NGỌC KHƯƠNG*

Ngày nhận bài: 30/10/2016; ngày sửa chữa: 18/11/2016; ngày duyệt đăng: 21/11/2016.

Abstract: *Inservice training for teachers by Ministry of Education and Training (MOET) has been carried out regularly, improving to meet- teaching and learning quality met the requirements of fundamental and comprehensive education reform. In this article, author presents situation of in-service training for teaching staff in Vinh Long province and proposes solutions to overcome existing challenges and improve quality of teaching. These solutions must be implemented consistently to get the most efficiency. .*

Keywords: *Inservice training, education managers, improve quality of teaching.*

Với quan điểm giáo viên (GV) là nhân tố quyết định chất lượng giáo dục của nhà trường, Đảng, Nhà nước ta đặc biệt quan tâm đến công tác xây dựng và phát triển đội ngũ GV. Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 của Hội nghị lần thứ 8 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI đã đề cập đến việc phát triển đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý, đáp ứng yêu cầu đổi mới GD-ĐT thì cần phải: “Xây dựng quy hoạch, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục gắn với nhu cầu phát triển KT-XH, bảo đảm an ninh, quốc phòng và hội nhập quốc tế” [1]. Để đáp ứng yêu cầu phát triển giáo dục hiện nay và thực hiện mục tiêu giáo dục nói chung thì việc bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ quản lý và GV trở thành nhu cầu bức thiết.

Công tác bồi dưỡng thường xuyên (BDTX) cho đội ngũ GV là yêu cầu khách quan, vừa có tính cấp bách, vừa có tính chiến lược lâu dài để đạt được mục tiêu nâng cao chất lượng giáo dục đáp ứng yêu cầu đổi mới GD-ĐT. BDTX là hoạt động bồi dưỡng hàng năm giúp GV học tập để cập nhật kiến thức về chính trị, KT-XH, bồi dưỡng phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp, phát triển năng lực dạy học, năng lực giáo dục và những năng lực khác theo yêu cầu của Chuẩn nghề nghiệp GV, nhiệm vụ năm học, cấp học, yêu cầu phát triển giáo dục của địa phương, đổi mới và nâng cao chất lượng giáo dục... Bài viết đánh giá thực trạng công tác BDTX GV, từ đó đề xuất những

giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác BDTX GV các cấp của tỉnh Vĩnh Long.

1. Thực trạng công tác BDTX GV các cấp tỉnh Vĩnh Long trong những năm qua

Chương trình BDTX GV các cấp được Bộ GD-ĐT ban hành tại các *Thông tư số 30, 31, 32, 33 ngày 08/8/2011* và *Thông tư số 36/2011/TT-BGDĐT ngày 18/8/2011*. Để thực hiện có hiệu quả chương trình BDTX theo hướng đổi mới, Bộ GD-ĐT đã ban hành *Quy chế BDTX GV mầm non, phổ thông và giáo dục thường xuyên* tại *Thông tư số 26/2012/TT-BGDĐT ngày 10/7/2012*. Thực hiện các Thông tư trên, hàng năm, Sở GD-ĐT Vĩnh Long đã xây dựng kế hoạch triển khai việc thực hiện công tác BDTX GV các cấp và các trường đã tích cực triển khai công tác này theo hướng dẫn của Sở GD-ĐT. Đa số GV đã có nhận thức đúng và đầy đủ về sự cần thiết của việc phải tham gia BDTX trong năm học, thay đổi phương pháp dạy học phù hợp với việc đổi mới giáo dục phổ thông. GV ngày càng tiến bộ hơn trong hoạt động chuyên môn, đặc biệt là việc tích cực sử dụng đồ dùng dạy học và các thiết bị trong giảng dạy. Qua nội dung tự học các chuyên đề BDTX, GV đã được nâng cao tay nghề, tự tin hơn trong giảng dạy trên lớp, phát huy được tính tích cực của học sinh trong giờ học, mang lại hiệu quả thiết thực.

* Sở Giáo dục - Đào tạo Vĩnh Long

Tuy nhiên, công tác BDTX GV các cấp tại tỉnh Vĩnh Long thời gian qua vẫn còn nhiều khó khăn, vướng mắc. Cụ thể: - Một số đơn vị còn xem nhẹ công tác BDTX, thể hiện trong việc lập kế hoạch, kiểm tra, đánh giá; tổ chức báo cáo chuyên đề, thực hiện hồ sơ BDTX, báo cáo không thường xuyên, đầy đủ theo quy định; - Một số GV quan niệm công tác BDTX chưa đúng đắn dẫn đến tình trạng qua loa, đối phó, nặng về hình thức hồ sơ, chưa quan tâm nhiều đến chất lượng; - Một số đơn vị không báo cáo đầy đủ nên việc tổng hợp của Sở GD-ĐT cũng không kịp thời, đầy đủ dẫn đến việc cấp giấy chứng nhận hoàn thành chương trình BDTX cho đội ngũ GV trực thuộc chưa được thực hiện kịp thời; - Kinh phí dành cho BDTX GV các cấp còn rất hạn hẹp, kinh phí chỉ cho các hội nghị, tập huấn, đội ngũ GV cốt cán tham gia bồi dưỡng tập trung còn hạn chế; - Việc bố trí thời gian BDTX cho GV tự học, tự nghiên cứu còn ít, thời gian dành cho BDTX rất khó khăn; - Một số GV có trình độ chuyên môn còn hạn chế, những GV có tuổi đời cao, khả năng tự học, tự nghiên cứu hạn chế nên kết quả học tập bồi dưỡng chưa cao; - Điều kiện về mạng Internet, máy tính, thiết bị hỗ trợ cho GV trong công tác giảng dạy còn chưa đáp ứng được ở một số nơi, nên điều kiện tự nghiên cứu bồi dưỡng gặp khó khăn; - Một số chương trình tập huấn còn phụ thuộc vào kế hoạch tập huấn của Bộ GD-ĐT đối với các cấp học. Có nhiều đợt tổ chức bồi dưỡng phải tổ chức trong năm học gây ảnh hưởng không ít đến công tác giảng dạy tại nhà trường, nên việc huy động GV tham gia các lớp bồi dưỡng tập trung gặp nhiều khó khăn.

Dưới đây là một vài số liệu thống kê cụ thể liên quan đến BDTX GV các cấp tại tỉnh Vĩnh Long năm học 2014-2015, như sau:

- Số GV trong biên chế của các bậc học được đánh giá xếp loại BDTX năm học 2014-2015 tỉnh Vĩnh Long: tổng số GV được xếp loại BDTX trong năm học là 9.149 (đạt tỉ lệ 76,2%); trong đó: GV mầm non là 1.655 (89,5%); GV tiểu học là 3.254 (74,2%); GV trung học cơ sở là 2.671 (75,3%); GV trung học phổ thông và giáo dục thường xuyên là 1.569 (70,6%).

- Kết quả đánh giá xếp loại GV BDTX trong năm học 2014-2015: số GV được xếp loại giỏi là 5.415 (đạt tỉ lệ 59,2%); loại khá là 3.611 (39,5%); loại trung bình là 123 (1,3%).

Thống kê cho thấy, số GV các bậc học tham gia BDTX đạt 76,2%, thấp so với yêu cầu BDTX (100% GV các cấp được BDTX theo quy định), do: một số đơn vị không xây dựng kế hoạch BDTX; một bộ phận GV chưa nhận thức được tầm quan trọng của công tác BDTX, nên không đăng kí tham gia; nhiều đơn vị không báo cáo tổng hợp kết quả đầy đủ, kịp thời; công tác chỉ đạo của một số Phòng GD-ĐT, lãnh đạo một số trường về BDTX chưa được quan tâm đúng mực, chưa đặt công tác BDTX là một nhiệm vụ quan trọng nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy; chất lượng BDTX chưa phản ánh đúng chất lượng của đội ngũ GV các cấp hiện nay.

2. Giải pháp quản lý nâng cao chất lượng công tác BDTX GV các cấp tại tỉnh Vĩnh Long

2.1. Chuẩn bị, xây dựng kế hoạch BDTX và triển khai thực hiện kế hoạch. Đây là công tác rất quan trọng, nên việc xây dựng kế hoạch từ Sở GD-ĐT, Phòng GD-ĐT đến các trường trên phạm vi toàn tỉnh cần cụ thể về nội dung, hình thức và phương pháp bồi dưỡng để quá trình triển khai được đồng bộ, hiệu quả, đúng tiến độ.

Thực hiện đúng quy định tại Thông tư số 26/2012/TT-BGDĐT ngày 10/7/2012 của Bộ GD-ĐT ban hành về Quy chế BDTX GV mầm non, phổ thông và trách nhiệm của người đứng đầu nhà trường, hiệu trưởng phải xác định rõ vai trò, trách nhiệm của mình trong quản lý công tác BDTX GV, cần thực hiện tốt những nội dung sau: - Điều tra nhu cầu học tập, BDTX của GV; - Tư vấn cho GV lựa chọn nội dung BDTX phù hợp, thiết thực với từng GV; - Xây dựng kế hoạch BDTX cho GV; - Tổ chức BDTX cho GV; - Đánh giá kết quả học tập trong BDTX cho GV theo Quy chế.

Xây dựng kế hoạch BDTX cho GV phải phù hợp với mục tiêu, nội dung, hình thức, phương pháp, điều kiện (nhân lực, vật lực, tài lực) đảm bảo cho việc tổ chức các hoạt động bồi dưỡng, đánh giá kết quả BDTX GV theo quy định. Vì vậy, khi lập kế hoạch, hiệu trưởng cần thực hiện theo các bước sau: - Xác định các căn cứ hay cơ sở để lập kế hoạch; - Phân tích khái quát thực trạng công tác bồi dưỡng trên cơ sở đánh giá nhu cầu học tập bồi dưỡng; - Xác định mục tiêu bồi dưỡng; - Xác định các nội dung công việc (kế hoạch) và phân công thực hiện; - Xác định

các nguồn lực thực hiện (nhân lực, vật lực, tài lực); - Xác định các biện pháp, chỉ số theo dõi, kiểm tra, đánh giá hoạt động BDTX của đơn vị; - Hướng dẫn GV xây dựng kế hoạch bồi dưỡng và phê duyệt kế hoạch bồi dưỡng GV.

2.2. Tổ chức quản lý chỉ đạo và triển khai thực hiện kế hoạch BDTX cho GV, đổi mới hình thức bồi dưỡng.

Triển khai thực hiện kế hoạch BDTX có ý nghĩa hết sức quan trọng trong việc nâng cao chất lượng bồi dưỡng; vì vậy, cần triển khai thực hiện nghiêm túc, sáng tạo phù hợp với đặc điểm của địa phương, đơn vị, theo sự chỉ đạo của Bộ GD-ĐT, Sở GD-ĐT, Phòng GD-ĐT. Để tổ chức triển khai có hiệu quả công tác BDTX, hàng năm, Sở GD-ĐT xây dựng kế hoạch chung cho cả ngành, hướng dẫn cho Phòng GD-ĐT, các trường trực thuộc xây dựng kế hoạch BDTX, phân công cụ thể trách nhiệm của các phòng ban chuyên môn của Sở trong phối hợp triển khai kế hoạch bồi dưỡng. Chú trọng xây dựng đội ngũ báo cáo viên cốt cán từ tỉnh, huyện và cơ sở làm nòng cốt cho việc triển khai BDTX tập trung theo kế hoạch. Công tác kiểm tra được tổ chức thường xuyên nhằm hỗ trợ, giải quyết những khó khăn vướng mắc của cơ sở, tạo điều kiện cho công tác BDTX đi vào nền nếp có chất lượng.

Đổi mới hình thức BDTX là một trong những giải pháp nâng cao chất lượng bồi dưỡng đội ngũ GV, có thể được thực hiện theo các hình thức:

- *BDTX bằng tự học của GV kết hợp với các sinh hoạt tập thể* về chuyên môn, nghiệp vụ tại tổ chuyên môn, nhóm chuyên môn của nhà trường, liên trường hoặc cụm trường. Hình thức bồi dưỡng này sẽ giúp GV chủ động hơn trong việc xây dựng kế hoạch tự bồi dưỡng, phù hợp với công việc được giao và hoạt động giảng dạy, giáo dục. Để việc tự bồi dưỡng trở thành nhu cầu tự thân và hứng thú của GV, các cấp quản lý cần chú trọng hướng dẫn phương pháp tự bồi dưỡng, cung cấp đầy đủ và kịp thời tài liệu liên quan đến chuyên môn sâu của GV; kịp thời động viên khích lệ GV; GV phải tự nhận thức được tự bồi dưỡng không chỉ là một nhiệm vụ mà còn là tiêu chí đánh giá khả năng phát triển liên tục nghề nghiệp của GV.

- *BDTX tập trung theo lớp - chuyên đề* để hướng dẫn tự học, thực hành, hệ thống hóa kiến thức, giải đáp thắc mắc, hướng dẫn những nội dung khó, mới đối với

GV. Để thực hiện hình thức này, các cấp quản lý phải: + Lựa chọn được báo cáo viên giỏi, có năng lực phù hợp; + Tạo điều kiện cho GV có cơ hội được trao đổi về chuyên môn, nghiệp vụ và luyện tập kỹ năng; + Khai thác triệt để ứng dụng công nghệ thông tin; + Phân công GV cốt cán kèm cặp giúp đỡ GV trong quá trình bồi dưỡng.

- *Tổ chức cho GV tham quan, thực tế học hỏi từ các trường bạn.* Tổ chức tham quan học tập những đơn vị tiên tiến nhằm mở rộng mối quan hệ giao lưu, trao đổi kinh nghiệm trong giảng dạy. Để hình thức này phát huy được hiệu quả, nhà quản lý cần: lựa chọn mô hình tham quan tiêu biểu, có những kinh nghiệm hay phục vụ thiết thực cho nội dung bồi dưỡng.

2.3. Lựa chọn nội dung, điều chỉnh, bổ sung nội dung BDTX GV.

Căn cứ vào những vấn đề sau: - Nhiệm vụ được giao; - Nhu cầu đa dạng về học tập, bồi dưỡng của GV; - Điều kiện của địa phương, đơn vị; - Các hình thức bồi dưỡng (tập trung, qua mạng, tự bồi dưỡng...); - Năng lực thực hiện.

Ngoài ra, lựa chọn nội dung bồi dưỡng cũng cần đảm bảo các nguyên tắc: - Phù hợp với mục tiêu của công tác bồi dưỡng; - Không áp đặt; - Đảm bảo tính đa dạng, nhất quán trong trường, gắn với thực tiễn địa phương; - Đảm bảo tính kế thừa, linh hoạt, mềm dẻo; - Đảm bảo tính thiết thực, phù hợp và khả thi.

Lựa chọn nội dung bồi dưỡng sẽ đáp ứng được nhu cầu của đội ngũ GV, giúp GV hoàn thành nhiệm vụ, tạo hứng thú trong học tập góp phần nâng cao chất lượng bồi dưỡng; vừa tránh hình thức, lãng phí, chán nản khi học của GV. Để nội dung BDTX ngày càng thiết thực, bổ ích đối với đội ngũ GV các cấp, đáp ứng được yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT trong thời kỳ hội nhập sâu rộng với thế giới và khu vực, Bộ GD-ĐT cần phải điều chỉnh nội dung BDTX, lược bỏ các nội dung không cần thiết, bổ sung thêm các nội dung bồi dưỡng gắn với việc đổi mới chương trình, sách giáo khoa mới từ năm học 2018-2019.

2.4. Đảm bảo các điều kiện cần thiết tổ chức BDTX, đó là: - Đội ngũ báo cáo viên cốt cán của tỉnh, Phòng GD-ĐT, các cơ sở được giao nhiệm vụ BDTX (đây là yếu tố quan trọng giúp cho việc tổ chức các lớp bồi dưỡng tập trung thành công); - Tài liệu bồi dưỡng, tài liệu học tập và tham khảo theo danh mục của Bộ

GD-ĐT đã phát hành; - Trang thiết bị phục vụ công tác BDTX; - Chế độ chính sách cho đội ngũ báo cáo viên cốt cán các cấp và người học cần được chuẩn bị chu đáo theo kế hoạch tạo điều kiện cho việc tổ chức BDTX thành công.

2.5. Đánh giá kết quả học tập trong BDTX cho GV. Việc đánh giá kết quả BDTX GV cũng nhằm phát hiện những lỗ hổng, sự bất hợp lý, không thực tế của quá trình đào tạo, bồi dưỡng; từ đó, nâng cao chất lượng hoặc cung cấp những nội dung bồi dưỡng cho người học mang tính thiết thực và hiệu quả cao. Hiệu trưởng phải kiểm tra, đánh giá được kết quả BDTX GV bằng nhiều phương thức đa dạng: - Thông qua tổ chuyên môn kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch bồi dưỡng GV; - Đánh giá qua dự giờ; - Đánh giá qua bản thu hoạch của GV; - Tổ chức cho GV làm bài kiểm tra...

Yêu cầu trong đánh giá kết quả bồi dưỡng phải: đảm bảo tính khách quan, độ tin cậy; tính toàn diện; đảm bảo tính hệ thống, công bằng, công khai và minh bạch. Ngoài ra, hiệu trưởng cần giúp mỗi GV thực hiện bồi dưỡng một cách tự giác, tích cực trên cơ sở nâng cao nhận thức cho GV về sự cần thiết phải bồi dưỡng. Hiệu trưởng phải nắm được những vấn đề trọng tâm trong đổi mới giáo dục để định hướng cho GV trong bồi dưỡng tăng cường năng lực thực hiện nhiệm vụ.

***

Chương trình BDTX cho GV mầm non, phổ thông và giáo dục thường xuyên của Bộ GD-ĐT đã góp phần thiết thực trong việc nâng cao chất lượng dạy và học; đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT. Các giải pháp nêu ra nhằm tăng cường chất lượng công tác BDTX GV các cấp hiện nay của tỉnh Vĩnh Long. Các giải pháp này có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, tác động qua lại, tạo nên sự thống nhất chặt chẽ và đem lại hiệu quả trong quá trình tổ chức thực hiện công tác BDTX GV; do đó, cần phối hợp đồng bộ các giải pháp để nâng cao chất lượng công tác BDTX. □

Tài liệu tham khảo

[1] Ban Chấp hành Trung ương (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị*

trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.

[2] Bộ GD-ĐT (2012). *Quy chế bồi dưỡng thường xuyên giáo viên mầm non, phổ thông và giáo dục thường xuyên.* (Ban hành kèm theo Thông tư số 26/2012/TT-BGDĐT ngày 10/7/2012 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT).

[3] Bộ GD-ĐT (2012). *Tài liệu hội nghị triển khai Quy chế, Chương trình bồi dưỡng thường xuyên giáo viên mầm non, phổ thông và giáo dục thường xuyên.*

[4] Bộ GD-ĐT (2014). *Hướng dẫn triển khai công tác bồi dưỡng thường xuyên giáo viên năm học 2014-2015* (Ban hành kèm theo Công văn số 2389/BGDĐT-NGCBLGD ngày 13/5/2014 của Bộ GD-ĐT).

[5] Sở GD-ĐT Vĩnh Long (2015). *Báo cáo tổng kết công tác bồi dưỡng thường xuyên giáo viên năm học 2014-2015.*

Thực trạng hoạt động chăm sóc...

(Tiếp theo trang 4)

Tài liệu tham khảo

[1] Chính phủ. *Quy định về khu công nghiệp, khu chế xuất và khu kinh tế* (ban hành kèm theo Nghị định số 29/2008/NĐ-CP ngày 14/3/2008 của Chính phủ)

[2] Chính phủ. *Quy định trách nhiệm quản lý nhà nước về giáo dục* (ban hành kèm theo Nghị định số 115/2010/NĐ-CP ngày 24/12/2010 của Chính phủ).

[3] Bộ GD-ĐT. *Điều lệ trường mầm non* (ban hành kèm theo Quyết định số 14/2008/QĐ-BGDĐT ngày 07/4/2008 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT).

[4] Bộ GD-ĐT. *Quy chế tổ chức và hoạt động trường mầm non tư thục* (ban hành kèm theo Thông tư số 13/2015/TT-BGDĐT ngày 30/06/2015 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT).

[5] UBND TP. Hồ Chí Minh. *Kế hoạch triển khai thực hiện đề án “Hỗ trợ, phát triển nhóm trẻ độc lập tư thục ở khu công nghiệp, khu chế xuất đến năm 2020” trên địa bàn TP. Hồ Chí Minh* (ban hành kèm theo Quyết định số 2318/QĐ-UBND ngày 20/5/2015 của Chủ tịch UBND TP. Hồ Chí Minh).

[6] *Báo cáo thực trạng quản lý nhóm trẻ độc lập tư thục, nhóm trẻ của Phòng giáo dục Quận 7, quận Thủ Đức, Quận Bình Tân năm 2015.*